

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОБЛІК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
071 «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»

ХАРКІВ 2019

УДК 657.4 (075.8)
ББК 65.052.9(4 Укр)8

Рецензенти:

Левкіна Р.В., доктор економічних наук, професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка;

Коваленко М.М., доктор наук з державного управління, професор кафедри економічної теорії та фінансів ХРІ НАДУ при Президентіві України.

Рижикова Н.І. Методичні вказівки щодо виконання контрольних робіт з навчальної дисципліни **«Облік зовнішньоекономічної діяльності»** для студентів заочної форми навчання за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» / Н.І. Рижикова, Ю.О. Зайцев. – Харків: Видавництво «Стильна типографія», 2019. – 53 с.

Методичні рекомендації підготовлено відповідно до освітньо-професійної програми курсу «Облік зовнішньоекономічної діяльності» з підготовки спеціалістів за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»

Розглянуто на засіданні кафедри обліку та аудиту ХНТУСГ ім. П. Василенка (протокол №9 від 12.03.2019 р.).

Рекомендовано до друку науково-методичною комісією ННІ бізнесу і менеджменту ХНТУСГ ім. П. Василенка (протокол №6 від 14.03.2019 р.).

© ХНТУСГ ім. П. Василенка

© Рижикова Н.І.

© Зайцев Ю.О.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Рекомендації щодо написання та оформлення контрольної роботи	6
2. Варіанти контрольної роботи	7
3. Методичні рекомендації для виконання завдань	8
Тема. Балансова вартість валютних коштів. Облік курсових різниць	8
Тема. Облік купівлі-продажу іноземної валюти	12
Тема. Облік імпорتنих операцій	19
Тема. Облік експортних операцій	30
4. Завдання для виконання контрольних робіт	41
5. Питання до іспиту	47
6. Рекомендована література	49
Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки контрольної роботи	53

ВСТУП

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства є важливою і невід'ємною сферою господарської діяльності, яка при ефективному використанні всього комплексу сучасних форм і методів міжнародного бізнесу здатна позитивно впливати на ефективність виробництва, його технічний рівень, якість вироблюваної продукції. Вихід підприємства на зовнішні ринки сприяє пристосуванню економіки до системи світогосподарських відносин, формуванню економіки відкритого типу. Розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств істотно впливає на підвищення ефективності господарської діяльності як на рівні мікроекономіки, так і в масштабах усього національного господарства.

Завданням навчальної дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» є вивчення методів і технологій обліку найпоширеніших фінансових та господарських операцій у сфері зовнішньоекономічних відносин суб'єктів господарювання України з іноземними контрагентами; набуття умінь документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку.

Метою вивчення дисципліни є отримання знань та практичних навичок щодо специфіки відображення зовнішньоекономічних операцій у бухгалтерському, податковому обліках і фінансовій звітності, а також порядку визначення фінансового результату.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

1. роль, задачі та особливості відображення в бухгалтерському обліку зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств;
2. особливості організації облікової роботи на підприємствах-суб'єктах ЗЕД;
3. контракти у сфері ЗЕД. Основні статті контрактів. Базисні умови постачань «Інкотермс – 2010»;
4. порядок відображення в бухгалтерському обліку

операцій з реалізації та і купівлі валюти на Міжбанківському валютному ринку України (МВРУ);

5. форми розрахунків, що використовуються в міжнародній торгівлі, та специфіка їхнього відображення в бухгалтерському обліку суб'єкта господарської діяльності України;

6. принципи відображення в обліку експортних операцій;

7. порядок обліку імпорتنих операцій;

8. принципи розрахунку мита, митного збору, акцизного податку, податку на додану вартість при ввозі товарів на митну територію України та вивозі за межі України, відображення їх нарахування та сплати в обліку підприємства-суб'єкта ЗЕД;

9. особливості проведення і відображення в обліку бартерних і давальницьких операцій у ЗЕД;

10. облік і оподаткування лізингових операцій при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

вміти:

1. використовувати основні законодавчі та нормативні акти, які регламентують порядок ведення бухгалтерського та податкового обліку зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві;

2. відображати в бухгалтерському та податковому обліку операції з реалізації та і купівлі валюти на Міжбанківському валютному ринку України (МВРУ);

3. здійснювати відображення в обліку експортних та імпорتنих операцій;

4. здійснювати розрахунки мита, митного збору, акцизного податку, податку на додану вартість при ввозі товарів на митну територію України та вивозі за межі України; відображати їх нарахування та сплату в обліку підприємства-суб'єкта ЗЕД;

5. відображати в обліку здійснення бартерних і давальницьких операцій у ЗЕД;

6. здійснювати облік і оподаткування лізингових операцій при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

1. РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота складається з 12 варіантів, кожний з яких містить два теоретичних питання та одне практичне завдання. При підготовці відповідей на теоретичні питання студенти використовують рекомендовані законодавчі акти України, підручники, навчальні посібники, інформаційні матеріали та інші джерела науково-методичної літератури. Список літератури повинен містити не менше п'яти джерел.

Контрольна робота виконується українською мовою на папері формату А4. Робота друкується комп'ютерним способом. Шрифт друку – Times New Roman, звичайний, світлий. Кегль (параметри) шрифту – 14 pt (одиниць). Міжрядковий інтервал тексту – 1,5. Верхнє і нижнє поле – по 20 мм; лівє – 30 мм; правє – 10 мм. Допускається виконання роботи чорнильною ручкою від руки.

Нумерація аркушів проставляється у верхньому правому куті аркуша арабськими цифрами. Першою сторінкою контрольної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять. Зразок оформлення титульного аркуша наведено у Додатку А.

Своєчасно виконане завдання студент здає на кафедрі. У разі негативної рецензії вона повертається на доопрацювання, після чого виконується повторно і знову подається на перевірку.

У разі одержання позитивного відгуку положення контрольної роботи захищаються на кафедрі. На захисті студент обґрунтовує відповіді на теоретичні та практичні завдання, дає пояснення по суті критичних зауважень, відповідає на запитання викладача.

Результати захисту контрольної роботи оцінюються за шкалою («відмінно» (А), «добре» (В, С), «задовільно» (Д, Е), «незадовільно» (F, FX)).

До здачі заліку (екзамену) з дисципліни студент допускається лише за умови захисту **контрольної роботи**.

2. ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант контрольної роботи слід визначити за двома останніми цифрами залікової книжки за допомогою наведеної таблиці 1:

Таблиця 1

		Остання цифра номеру залікової книжки									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Передостання цифра номеру залікової книжки	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	1	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
	2	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6
	3	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4
	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2
	5	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	7	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6
	9	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

Тема. Балансова вартість валютних коштів. Облік курсових різниць

Придбати безготівкову іноземну валюту суб'єкти господарювання можуть тільки через уповноважені банки або інші фінансові установи, які мають ліцензію НБУ.

Операції в іноземній валюті слід відображати у валюті звітності, тобто перераховуючи суму в іноземній валюті у гривні із застосуванням валютного курсу НБУ на дату здійснення операції.

У відповідності п. 4 П(С) БО 15 «Дохід» **балансова вартість валюти** – вартість іноземної валюти, визначена по валютному курсу грошової одиниці України до іноземної валюти на дату складання балансу.

Балансова вартість валюти є надходженням, яке не вважається доходом (п.п. 6.8 П(С) БО 15), а при вибутті, - не відноситься до складу витрат.

Для відображення у бухгалтерському обліку іноземної валюти для здійснення господарських операцій існує декілька способів визначення її **балансової вартості**:

1. Якщо інвалюта отримана як виторг, то її балансова вартість визначається за курсом НБУ, який діяв на дату її одержання.

2. Якщо інвалюта самостійно придбана підприємством за іншу інвалюту, то її балансова вартість дорівнює балансовій вартості проданої інвалюти.

3. Якщо інвалюта самостійно придбана підприємством за гривні, то її балансова вартість визначається за офіційним курсом НБУ на дату здійснення операції з її придбання (без обліку комісійних чи вартості інших послуг осіб, що здійснюють конверсійні операції).

4. Якщо інвалюта надійшла на валютний рахунок у попередньому податковому періоді, то для поточного податкового періоду її балансова вартість визначається за курсом НБУ, що діяв на останній робочий день попереднього

звітного періоду (дата балансу) та на дату здійснення операції з нею у поточному періоді.

Якщо на дату балансу або на дату здійснення розрахунків валютний курс змінився, виникають **курсові різниці**.

Основним документом, що регламентує порядок відображення в бухгалтерському обліку курсових різниць, є П(С)БО 21, згідно якого **Курсова різниця** – різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах.

Об'єктами визначення курсових різниць є тільки **монетарні статті** – це гроші та їх еквіваленти, дебіторська заборгованість за відвантажені товари (роботи, послуги), а також нетоварна заборгованість, яка передбачає повернення суми боргу грошовими коштами.

До монетарних статей в іноземній валюті відносять:

1. Залишки іноземної валюти на рахунках або у касі підприємства (**рах. 302, 312**);

2. Дебіторська заборгованість підприємства в іноземній валюті, що буде погашена грошовими коштами або їх еквівалентами (**рах. 362-розрахунки з іноземними покупцями та замовниками**);

3. Кредиторська заборгованість підприємства в іноземній валюті, що буде погашена грошовими коштами або їх еквівалентами (**рах. 632-розрахунки з іноземними постачальниками**);

Отже **перерахунок іноземної валюти здійснюється на дату її вибуття та на дату балансу**, а перерахунок **дебіторської або кредиторської заборгованості необхідно здійснювати на дату їх погашення та на дату балансу**.

Важливо! Позитивна або негативна різниця між вартістю іноземної валюти по курсу НБУ і по комерційному курсу МВРУ (тобто по курсу, по якому вона була куплена уповноваженим банком для підприємства насправді) **не є курсовою різницею**.

Курсові різниці від операційної діяльності відображаються у складі інших операційних доходів (витрат):

714 «Дохід від операційної курсової різниці»;

945 «Втрати від операційної курсової різниці».

Курсові різниці від інвестиційної і фінансової діяльності відображаються у складі інших доходів (витрат):

744 «Дохід від неопераційної курсової різниці»;

974 «Втрати від неопераційної курсової різниці».

ПРИКЛАД

Залишки на 30.04 п. р. у ПАТ «Зорі»:

- на валютному рахунку — 3400 доларів США;
- дебіторська заборгованість за відвантажені товари фірми

РИЧИ 68000 євро;

02.05 надійшов аванс від нерезидента у сумі 21000 доларів США відповідно до укладеної угоди.

05.05 надійшли на валютний рахунок підприємства кошти від фірми «РИЧИ» в рахунок оплати відвантаженої продукції.

Курс НБУ		
Дата	Долар США	Євро
30.04	25,16	26,54
02.05	25,10	26,57
05.05	25,12	26,58
31.05	25,15	26,56

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити розрахунки.

Рішення:

Реєстр господарських операцій по ПАТ «Зорі»

Дата	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Д-т	К-т	
02.05	Надійшли кошти від нерезидента в рахунок авансу відповідно до укладеної угоди 21000x25,10 Витиска банку	312	681	21000\$ 527100

02.05	Проведена переоцінка валютних коштів на валютному рахунку під час надходження валюти: (25,16-25,10)x3400\$ = 204 грн <i>Розрахунок бухгалтерії</i>	945	312	204
02.05	Від'ємна курсова різниця віднесена на фінансовий результат <i>Довідка бухгалтерії</i>	791	945	204
05.05	Надійшли кошти від фірми «РИЧИ» в рахунок погашення дебіторської заборгованості 26,58x68000 <i>Виписка банку</i>	312	362	68000 євро 1807440
05.05	Проведена переоцінка дебіторської заборгованості: (26,54-26,58)x68000 євро = 2720 грн <i>Розрахунок бухгалтерії</i>	362	714	2720
05.05	Позитивна курсова різниця віднесена на фінансовий результат <i>Довідка бухгалтерії</i>	714	791	2720
31.05	На кінець звітного місяця проведена переоцінка: • валютних коштів на розрахунковому рахунку: (25,15-25,10)x24400\$ = 1220 грн; (26,58-26,56)x68000 євро = 1360 грн <i>Розрахунок бухгалтерії</i>	312 945	714 312	1220 1360
31.05	У складі фінансового результату відображено: • позитивну курсову різницю; • від'ємну курсову різницю. <i>Довідка бухгалтерії</i>	714 791	791 945	1220 1360

Примітка. Відповідно до П(С)БО 21, аванс, який надійшов від нерезидента, відображається у

бухгалтерському обліку по курсу НБУ в день його надходження. При цьому сума авансу відноситься до категорії немонетарних активів, тому що в майбутньому припускається погашення заборгованості не грошовими коштами, а товаром. Таким чином, кредиторська заборгованість в даному випадку є немонетарним активом і на кожну дату балансу не переоцінюється.

Тема. Облік купівлі-продажу іноземної валюти

1. Придбання валюти

Купити безготівкову інвалюту суб'єкти господарювання можуть тільки через уповноважені банки або інші фінансові установи, які мають ліцензію НБУ.

Придбану інвалюту підприємство зараховує на баланс за курсом НБУ на дату надходження грошей на рахунок.

Придбання іноземної валюти **не впливає на витрати та доходи** підприємства, оскільки, сума гривень, сплачена при придбанні (без урахування комісійних та вартості послуг інших осіб) вважається **балансовою вартістю** такої іноземної валюти.

Інвалюту купують за комерційним курсом на МВРУ, який відрізняється від курсу НБУ. Різниця між курсами відображається у складі витрат підприємства, але слід розуміти, що така різниця **не є курсовою різницею**, так як валютний курс згідно П(С)БО 21 – це **встановлений НБУ** курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.

Отже, якщо курс НБУ на дату зарахування на валютний рахунок придбаної валюти, вище комерційного курсу на МВРУ, за яким така валюта була фактично придбана, то отримана позитивна різниця у бухгалтерському обліку визнається **доходом** і відображається на рахунку

711 «Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти».

Якщо курс НБУ нижчий комерційного курсу на МВРУ, то така різниця відноситься **до витрат** підприємства і відображається на рахунку

942 «Витрати на купівлю-продаж іноземної валюти».

Комісійна винагорода за проведення безготівкових операцій з купівлі-продажу іноземної валюти на МВРУ сплачується клієнтами банків у гривнях. Сума комісійної винагороди включається до складу адміністративних витрат (п. 18 П(С)БО 16).

Крім комісії банку при здійсненні кожної операції з купівлі іноземної валюти, покупці повинні сплати збір на обов'язкове державне пенсійне страхування (якщо це передбачено законодавством) від суми у гривнях, що витрачена на купівлю валюти, без урахування комісійної винагороди за цими операціями.

Типова кореспонденція з обліку операцій із придбання валюти

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Перераховано банку гривні для придбання іноземної валюти	333	311
2	Зараховано на поточний валютний рахунок іноземну валюту	312	333
3	Нараховано і утримано комісію банку	92 685	685 333
4	Повернено невикористану суму гривень на поточний рахунок	311	333
5	Відображена різниця між курсом НБУ на дату зарахування валюти та фактичним курсом її придбання на МВРУ: - від'ємна (витрати) - позитивна (доходи)	942 333	333 711

6	В кінці звітнього періоду списано витрати, доходи на фінансовий результат:		
	- комісія банку	791	92
	- від'ємна різниця п. 5	791	942
	- позитивна різниця п. 5	711	791

ПРИКЛАД 1

Придбання валюти

Для придбання іноземної валюти в сумі 50000 євро з метою погашення заборгованості перед іноземним постачальником українське підприємство «АВС» подало заяву в уповноважений банк, перерахувавши на відповідний рахунок **1500000,0** грн. Операція здійснена банком за курсом МВРУ, що становив **27,12 грн/євро**.

Комісійна винагорода банку склала 1,5%.

Курс НБУ становив: на дату зарахування придбаної іноземної валюти на поточний рахунок підприємства – **26,8 грн/євро**, на дату перерахування на користь нерезидента – **26,9 грн/євро**.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- здійснити розрахунки.

Рішення:

Відображення в бухгалтерському обліку операцій з купівлі валюти

Господарська операція	Д-т	К-т	Сума, євро/грн
Перераховано кошти для купівлі іноземної валюти	333	311	1500000,0
На валютний рахунок зарахована іноземна валюта 50000x26,8	312	333	<u>50000</u> 1340000,0
Нараховано комісійну винагороду банку за проведення операції по купівлі валюти на МВРУ 50000x27,12x1,5%	92	685	20340,0

Відображено сплату комісійної винагороди	685	333	20340,0
Залишок невикористаної суми повернуто на поточний рахунок 150000-50000x27,12-20340	311	333	123660,0
Відображена негативна різниця між фактичним курсом купівлі на МВРУ та курсом НБУ, що застосовувався для обліку валюти: (26,8-27,12)x50000	942	333	16000,0
Перерахована валюта на користь іноземного постачальника 50000x26,9	632	312	<u>50000</u> 1345000,0
Відображено курсову різницю по коштам на валютному рахунку на дату розрахунків з нерезидентом (26,9-26,8)x50000	312	714	5000,0
Відображено витрати у складі фінансових результатів: Витрати: - комісія банку - на купівлю валюти Доходи: - курсова різниця по коштам на рахунку	791 791 714	92 942 791	20340,0 16000,0 5000,0

2. Продаж валюти

Продати безготівкову інвалюту суб'єкти господарювання можуть тільки через уповноважені банки або інші фінансові установи, які мають ліцензію НБУ.

Розрахунки за операціями експорту-імпорту повинні бути здійснені у строк, що не перевищує 90 календарних днів. Згідно з Постановою Правління Національного банку України від 03.09.2015 року «Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України» кошти в іноземній валюті, що надійшли на адресу юридичної особи — резидента, підлягають попередньому зарахуванню на розподільчий

рахунок.

75 % надходжень в іноземній валюті першої групи Класифікатора та російських рублях підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку, у тому числі безпосередньо Нацбанку відповідно до вимог постанови НБУ «Про встановлення розміру обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті». Решта 25% іноземної валюти уповноважений банк (фінансова установа) зобов'язані перерахувати на поточний валютний рахунок клієнта без його доручення.

Гривневий еквівалент проданої на міжбанківському валютному ринку України іноземної валюти в усіх випадках спочатку зараховуються на кореспондентський або внутрібанківський рахунок, а потім зараховується на основний поточний рахунок власника коштів

У бухгалтерському обліку відображається результат від продажу іноземної валюти – **різниця між доходом від продажу, визначеному за комерційним курсом на МВРУ та її балансовою вартістю** (п. 4 П(С)БО 15), тобто її вартістю на дату звітного балансу або на дату здійснення операції (якщо вона відбувається після дати балансу), **по курсу НБУ**.

Так, позитивна різниця між ціною продажу валюти та її балансовою вартістю, визначеною по курсу НБУ на дату продажу, включається до складу **доходів** підприємства (по кредиту субрахунку **711 «Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти»**), а від'ємна різниця – до складу **витрат** (по дебіту субрахунку **942 «Витрати на купівлю-продаж іноземної валюти»**).

Датою отримання доходів від продажу іноземної валюти є **дата переходу права власності на неї**. На цю дату слід відображати у складі доходів або витрат отриману різницю між виручкою від її реалізації та балансовою вартістю.

Отже, сума коштів отримана від реалізації валюти, не включається до складу доходів підприємства, а її собівартість не відображається у складі витрат.

Зверніть увагу, не слід плутати вказаний **розрахунок доходів і витрат**, які виникають при зміні курсу іноземної

валюти при її продажу, з **курсowymi різницями**, які визначаються по всім монетарним статтям, у тому числі і по залишкам валюти на рахунках та в касі підприємства на дату балансу та на дату здійснення операцій з нею. Так, по інвалюті, перерахованої для продажу визначають курсові різниці.

Витрати на оплату послуг банку з продажу валюти відображаються у складі **адміністративних витрат**.

Типова кореспонденція з обліку операцій із продажу валюти

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1	Перераховано банку іноземну валюту для продажу	334	312
2	Відображено курсову різницю по перерахованій валюті (на дату вибуття у зв'язку з її продажем): - позитивна - від'ємна	312 945	714 312
3	Нараховано і утримано комісію банку з поточного рахунку в національній валюті	92 685	685 311
3.1	Нараховано і утримано комісію банку з виручки від продажу іноземної валюти	92 685	685 334
4	Зараховано виручку від продажу інвалюти	311	334
5	Відображено різницю між продажною вартістю валюти по курсу МВРУ та її балансовою вартістю по курсу НБУ на дату її продажу: - позитивна (доходи) - від'ємна (витрати)	334 942	711 334

6	Віднесено доходи та витрати на фінансовий результат:		
	- комісію банку	791	92
	- від'ємну різницю п.5	791	942
	- позитивну різницю п.5	711	791
	- від'ємну курсову різницю п.2	791	945
	- позитивну курсову різницю п.2	714	791

ПРИКЛАД 2

Продаж іноземної валюти

Українське підприємство на початок 4 кварталу мало залишок іноземної валюти на поточному рахунку в банку в сумі 50000 євро. Було прийнято рішення про продаж цієї валюти та подана відповідна заява в обслуговуючу установу уповноваженого банку.

03 жовтня валюта реалізована банком на МВРУ за курсом **27,2 грн/євро**, гривневий еквівалент реалізованої валюти зарахований на поточний рахунок підприємства. Комісійна винагорода банку склала 0,5%. Офіційний курс НБУ становив:

на 30.09 – **26,80 грн/євро**;

на 03.10 – **26,93 грн/євро**.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- здійснити розрахунки.

Рішення:

Відображення в обліку операцій з реалізації іноземної валюти на МВРУ

Зміст операції	Д-т	К-т	Сума, євро/грн
Перераховано кошти в іноземній валюті для реалізації на МВРУ 50000x26,93	334	312	<u>50000</u> 1346500,0
Відображена позитивна курсова різниця по перерахованій валюті: (26,93-26,8)x50000	312	714	650,0

Нараховано комісійну винагороду банку за проведення операції з продажу валюти на МВРУ (50000*27,2)x0,5%	92	685	6800,0
Відображено сплату комісійної винагороди	685	311	6800,0
Зарахована на поточний гривневий рахунок сума, отримана від реалізації валюти за мінусом комісії банку: 50000x27,2	311	334	1360000,0
Відображено різницю між продажною вартістю валюти по курсу МВРУ та її балансовою вартістю по курсу НБУ на дату її продажу: (27,2-26,93)x50000	334	711	13500,0
Віднесено на фінансовий результат дохід від реалізації валюти	711	791	13500,0
Віднесено на фінансовий результат курсова різниця	714	791	2500,0
Віднесено на фінансовий результат витрати на комісійну винагороду банку	791	92	6800,0

Тема. Облік імпорتنих операцій

Бухгалтерський облік. Облік податку на прибуток підприємств

Згідно П(С)БО 21, всі операції в іноземній валюті при первісному визнанні відображаються у валюті звітності шляхом перерахування суми в іноземній валюті в національну із застосуванням курсу НБУ на дату здійснення операції.

Якщо на дату балансу або на дату здійснення розрахунків валютний курс змінився, виникають **курсіві різниці по монетарним статтям балансу**.

Отже **передоплата (аванс)**, проведена за товари, що ввозяться на територію України, буде визнана немонетарною

статтю балансу, і її вартість не змінюватиметься при зміні курсу.

А при імпортних операціях, що проводяться на умовах **відстрочки платежу**, першою подією є одержання товару, отже, діє норма П(С)БО 21, відповідно до якої вартість імпортного активу в національній валюті визначається за курсом НБУ на дату його оприбуткування. При цьому така кредиторська заборгованість, є **монетарною статтею балансу** й тому на кінець звітного періоду й на дату проведення розрахунків потребує проведення перерахунків з визнанням операційних курсових різниць.

Прибуток (позитивне значення курсових різниць) враховується у складі доходів платника податку, а **збиток** (від'ємне значення курсових різниць) враховується у складі витрат платника податку.

Формування первісної (балансової) вартості товарів, а також включення до складу витрат вартості робіт (послуг), отриманих від нерезидента в бухгалтерському обліку залежить від того, яка подія при імпорті сталася першою – отримання товарів (робіт, послуг) або оплата їх вартості.

Якщо перша подія – отримання товарів (робіт, послуг), то їх первісну вартість визначають по курсу НБУ на дату отримання.

Якщо перша подія – оплата товарів (робіт, послуг), то сума авансу, що надається іншим особам в рахунок придбання немонетарних активів та робіт, послуг, при включенні в вартість таких активів перераховується із застосування валютного курсу на дату уплати авансу. Тобто, в даному випадку необхідно зафіксувати курс НБУ на дату перерахування авансу і при отриманні товарів (робіт, послуг) використовувати такий курс для визначення їх первісної вартості.

До витрат платника податків при здійсненні імпортних операцій відносять витрати, що не включені в контрактну вартість увезених товарів відповідно до укладеного зовнішньоторговельного контракту:

- витрати по проведенню митного оформлення;
- роботи, пов'язані з упакуванням;

- інженерні й дослідно-конструкторські роботи, безпосередньо необхідні для виробництва ввезених товарів;
- послуги із транспортування товарів;
- послуги з навантаження, розвантаження й обробки товарів, пов'язані із транспортуванням;
- послуги зі страхування товарів.

Ці витрати разом з контрактною вартістю формують **собівартість імпортованого товару**.

Сума витрат (що формують собівартість імпортованих товарів), здійснених платником податку в іноземній валюті у зв'язку з придбанням у звітному податковому періоді **товарів, робіт, послуг** включаються до витрат такого звітного податкового періоду шляхом перерахування в національну валюту на дату першої події: або сплати авансу або на дату отримання товарів (по МД).

Датою визнання витрат у українського імпортера є **дата визнання доходів при їх реалізації**.

Отже, у випадку подальшої реалізації раніше імпортованого товару, сума розрахованої його собівартості буде визнана **витратами на дату реалізації**.

Правила відображення імпортованих операцій у бухгалтерському обліку

Перша подія – перерахування авансу	Перша подія – оприбуткування товарів (робіт, послуг)
1. Заборгованість, що виникла – немонетарна стаття, тому на дату балансу і на дату її погашення курсові різниці по ній не розраховуються	1. Заборгованість, що виникла – монетарна стаття, тому на дату балансу і на дату її погашення по ній розраховуються курсові різниці

<p>2. В подальшому первісна (балансова) вартість товарів визначається по курсу НБУ на дату здійснення передоплати (авансу)</p>	<p>2. Первісна (балансова) вартість товарів визначається по курсу НБУ на дату їх оприбуткування і не перераховується</p>
<p>3. Сума сплачених мита та митних зборів, витрат на транспортування та ін. включається до первісної (балансової) вартості імпортуємого товару</p>	

Правила відображення імпортних операцій в податковому обліку

<p style="text-align: center;">Перша подія – перерахування оплати</p>	<p style="text-align: center;">Перша подія – оприбуткування товарів (робіт, послуг)</p>
<p>Витрати по імпортному товару, сплаченому авансом, визначаються по курсу НБУ на дату перерахування передоплати нерезиденту (незалежно від моменту ввезення товару). Якщо передоплата здійснюється в декілька етапів, то курс повинен визначатися на дату кожного перерахунку коштів.</p>	<p>Витрати по імпортному товару з наступною оплатою визначається по курсу НБУ на момент купівлі</p>
<p>При отриманні імпортного товару податкові витрати не виникають. При цьому витрати, пов'язані з його придбанням, «запам'ятовуються» на майбутнє. В подальшому при реалізації такого товару вони будуть формувати його податкову собівартість та включатися в податкові витрати.</p> <p>Датою визнання витрат на купівлю товару є дата, визначена в загальному порядку в залежності від цільового призначення товарів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • якщо мова йде про собівартість – то в момент відображення доходів від реалізації; • при інших витратах – в момент їх здійснення. 	

Облік ПДВ

Товар, роботи, послуги ввезені на митну територію України підлягають оподаткуванню податком на додану вартість по ставці **20%**, незалежно від того, є імпортер платником ПДВ чи ні.

Базою оподаткування для товарів, які ввозяться (пересилаються) платниками податків на митну територію України, є **договірна (контрактна) вартість** цих товарів, але не нижче за їх митну вартість, вказану у МД з урахуванням:

- витрат на транспортування, навантаження, розвантаження, перевантаження і страхування до пункту перетину митного кордону України;

- сплати брокерських, агентських, комісійних і інших видів винагород, пов'язаних з ввезенням (пересилкою) таких товарів;

- плати за використання об'єктів інтелектуальної власності, що відносяться до таких товарів;

- акцизного податку, ввізного мита, за винятком ПДВ.

Митні збори до бази оподаткування ПДВ не включаються.

Таким чином, сума ПДВ імпортних товарів визначається за формулою:

$$\text{Спдв} = (\text{Вм} + \text{Са} + \text{М}) \cdot 20\%,$$

де Спдв — сума податку на додану вартість; Са — сума акцизного податку; Вм — митна вартість; М — сума ввізного мита.

Датою виникнення податкових зобов'язань з ПДВ при імпорті товарів (ст. 187.8 ПКУ) є дата оформлення ввізної МД із зазначенням у ній суми податку.

ПДВ оплачується у момент ввезення товарів, а не у момент їх реалізації. Отже, при здійсненні імпортних операцій до бюджету сплачується не різниця між зобов'язанням та кредитом, а повна сума зобов'язань за діючою ставкою від оподатковуваного обороту імпортування.

Згідно Податкового кодексу України **передоплата (авансування)** товарів, які підлягають ввезенню (пересилці) на митну територію України, не є підставою для виникнення податкових зобов'язань.

Одночасно зі сплатою ПДВ при імпорті товарів у суб'єкта господарювання виникає право на податковий кредит (ст. 198.2 ПКУ).

На суму нарахування зобов'язань зі сплати податку на додану вартість при ввезенні (пересилці) товарів на митну територію України, що виникають в день оформлення ввізної митної декларації, підприємство-імпортер може видати **податковий вексель** (дане положення не застосовується при імпорті робіт, послуг).

Постачання послуг

Об'єктом оподаткування ПДВ є постачання послуг, місце постачання яких знаходиться на митній території України. Такі операції обкладаються за ставкою 20,0%.

Якщо місце постачання послуг знаходиться за межами митної території України, то такі послуги **не є об'єктом оподаткування.**

Місцем постачання послуг нерезидентом на території України є:

1. місто фактичного надання послуг, пов'язаних з рухомих майном;
2. фактичне місцезнаходження нерухомого майна;
3. місце фактичного надання послуг у сфері культури, мистецтва, науки, спорту
4. місце реєстрації постачальника послуг (крім п. 1 і 2).

Базою оподаткування для послуг, які постачаються нерезидентами на митній території України, є договірна (контрактна) вартість з урахуванням акцизного податку, за винятком ПДВ.

Визначена таким чином вартість перераховується в гривні по курсу НБУ на дату виникнення податкового зобов'язання:

- або на дату списання коштів з банківського рахунку;
- або на дату оформлення документа, що підтверджує факт

отримання послуг від нерезидента (акт виконаних робіт).

Датою виникнення податкових зобов'язань по імпорту робіт (послуг) є:

- або дата складання документа, що засвідчує факт виконання робіт (послуг) нерезидентом;

- або дата списання грошових коштів з рахунку платника податків в оплату таких робіт (послуг).

Акцизний податок

Акцизним податком з метою застосування митних процедур називається непрямий збір на високорентабельні та монопольні товари, який включається до їх ціни.

Сплата акцизного податку здійснюється із сплатою ПДВ та інших митних платежів, тобто **до** або **при** наданні митної декларації.

Об'єктом оподаткування акцизом імпортованих товарів є їх митна вартість з урахуванням суми ввізного мита.

Акцизний податок сплачується в національній валюті України. Якщо нараховані його суми у іноземній валюті, то сума акцизного податку, яка підлягає оплаті, перераховується у національну валюту України (гривні) за валютним курсом НБУ, який діє на день надання МД.

Сума акцизного податку, якщо її встановлено у відсотках до митної вартості, обчислюється за формулою:

$$Ca = Vm \cdot A,$$

де Ca — сума акцизного податку; Vm — митна вартість;

A — ставка акцизного податку.

Сума акцизного податку, якщо її встановлено у грошовому еквіваленті до фізичної одиниці виміру товару, обчислюється за формулою:

$$Ca = H \cdot A,$$

де H — кількість товару у фізичних одиницях виміру (л, кг).

Типова кореспонденція з обліку імпорتنих операцій за умови відстрочки платежу

№ з.п.	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	
1.	Нараховані ввізне мито та митні збори	20,22,25, 27,28	685 або 642
2.	Сплачені ввізне мито та митні збори	685 або 642	311
3.	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ	643	641
4.	Оплачено ПДВ	641	311
5.	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	643
6.	Оприбутковано придбані матеріальні цінності	20,22,25, 27,28	632
7.	Погашена кредиторська заборгованість перед іноземним постачальником	632	312
8.	Відображено курсові різниці: Позитивні Негативні	632 945	714 632

Типова кореспонденція з обліку імпорتنих операцій за умови передоплати (авансової оплати)

№ з.п.	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Перераховано аванс в оплату вартості сировини	371	312
2.	Нараховано митний збір	20,22,25, 27,28	685 або 642
3.	Нараховано мито	20,22,25, 27,28	685 або 642
4.	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ	643	641

5.	Сплачено митні платежі	685 або 642	311
6.	Оплачено ПДВ при імпорті	641	311
7.	Відображено податковий кредит	641	643
8.	Отримано матеріальні цінності від нерезидента	20,22,25, 27,28	632
9.	Закрито заборгованість іноземного постачальника	632	371

Типова кореспонденція з обліку імпортних операцій зі сплатою ПДВ за векселем

№ з.п.	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Нараховано митні платежі (митний збір і мито)	20,22,25, 27,28	685 або 642
2.	Сплачено митні платежі (збір і мито)	685 або 642	685 або 642
3.	Видано вексель на суму ПДВ податковому органу	643	621
4.	Погашено вексель	621	641
5.	Оприбутковано придбані матеріальні цінності, отримані від нерезидента*	20,22,25, 27,28	632
6.	Здійснено розрахунок із нерезидентом	632	312
7.	Включено суму ПДВ за векселем до податкових зобов'язань у декларації	621	641
8.	Збільшено податковий кредит (у наступному звітному після збільшення зобов'язань з ПДВ періоді)	641	643

** Умовно в цьому прикладі не показано розрахунок балансової вартості іноземної валюти, за якою і визначаються витрати із придбаного товару.*

ПРИКЛАД 1

Облік імпорتنих операцій за умови відстрочки платежу

Згідно з договором (контрактом) від нерезидента отримано товари вартістю 10 000 доларів США. При оформленні митної декларації курс НБУ 25,2 грн за 1 дол. США. Нараховано: мито — 5 %, митний збір — 0,3 %, податок на додану вартість на імпорт — 20 %. У тому ж звітному періоді погашена заборгованість перед постачальником (курс НБУ на дату погашення заборгованості 25,3 грн за 1 дол. США).

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Рішення:

Відображення в обліку імпорتنих операцій за умови відстрочки платежу

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Нараховано митний збір $10000 \times 25,2 \times 0,3 \%$	281	642	756,0
2	Нараховано мито $10\ 000 \times 25,2 \times 5\%$	281	642	12600,0
3	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ $(10\ 000 \times 25,20 + 12600,0) \times 20 \%$	643	641	52920,0
4	Сплачено митні платежі $756,0 + 12600,0$	642	311	13356,0
5	Оплачено ПДВ при імпорті	641	311	52920,0
6	Відображено податковий кредит	641	643	52920,0
7	Отримані товари від іноземного постачальника $10000 \times 25,2$	281	632	252 000,0

8	Погашена кредиторська заборгованість перед іноземним постачальником 10000x25,3	632	312	253 000,0
9	Відображено курсову різницю 10000x(25,3-25,2)	945	632	1000,0

ПРИКЛАД 2

Облік імпортних операцій при авансовій оплаті

Згідно з договором (контрактом) іноземному постачальнику перераховано аванс за сировину на суму 7000 доларів США (курс НБУ 25,4 грн за 1 дол. США) в поточному звітному періоді. В наступному звітному періоді від постачальника надійшла сировина. При оформленні митної декларації курс НБУ 25,3 грн за 1 дол. США. Нараховано і оплачено: мито — 5 %, митний збір — 0,3 %, податок на додану вартість на імпорт товарів — 20 %.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Рішення:

Відображення в обліку імпортних операцій при авансовій оплаті

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Перераховано аванс в оплату вартості сировини 7000x25,40	371	312	177800,0
2	Нараховано митний збір 7000x25,30x0,3 %	201	642	531,30
3	Нараховано мито 7000x25,30x5%	201	642	8855,0
4	Нараховане податкове зобов'язання з ПДВ (7000x25,30+8850,0)x20%	643	641	37191,0

5	Сплачено митні платежі	642	311	9386,3
6	Оплачено ПДВ при імпорті	641	311	37191,0
7	Відображено податковий кредит	641	643	37191,0
8	Отримана сировина від іноземного постачальника 7000x25,40	201	632	177800,0
9	Закрита заборгованість іноземного постачальника	632	371	177800,0

Примітка. Згідно П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» сума авансу (попередньої оплати) в іноземній валюті надана іншим особам перераховується у валюту звітності із застосуванням валютного курсу на дату сплати авансу.

Тема. Облік експортних операцій

Бухгалтерський облік. Облік податку на прибуток.

Основними моментами у бухгалтерському обліку експортних операцій є:

- Визначення дати визнання доходу;
- Розрахунок суми отриманого доходу.

Відображення доходу підприємства при реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на експорт, відповідно до норм П(С)БО 15 «Дохід», відбувається (дата визнання доходу):

- у момент відвантаження продукції (товарів);
- при передачі продукції (товарів) транспортній організації для доставки покупцю;
- при передачі продукції (товарів) покупцю за межами митної території України;
- у момент підписання сторонами акту про виконання робіт, послуг.

Передплата, отримана українським резидентом в рахунок майбутньої експортної операції, в бухгалтерському

обліку доходом не є.

Розрахунки суми отриманого доходу від виконання експортних операцій:

• якщо перша подія є відвантаження продукції, товарів або надання послуг без передоплати, то дохід розраховується за курсом НБУ на дату визнання доходу (див. вище);

• якщо перша подія є отримання авансу від нерезидента дохід розраховується шляхом перерахунку отриманої суми в гривні по курсу НБУ на дату надходження авансу.

Правила відображення експортних операцій в бухгалтерському обліку

Перша подія – отримання оплати	Перша подія – відвантаження товарів
1. Виникла кредиторська заборгованість перед покупцем-нерезидентом є немонетарною статтею, яка відображається у балансі по курсу НБУ на дату отримання авансу, і в подальшому (на дату балансу і на дату її погашення) при зміні валютного курсу курсові різниці по ній не розраховуються	1. Виникла дебіторська заборгованість є монетарною статтею, тому на дату балансу і на дату погашення по ній визначаються курсові різниці із застосуванням валютного курсу на ці дати
2. Дохід по такій операції визначається на дату відвантаження, але по курсу НБУ на дату отримання авансу	2. Дохід визначається по курсу НБУ на дату нарахування доходу (тобто на дату відвантаження товару)

До складу витрат експортера включаються витрати:

• з придбання, транспортування товарів, страхування і перевезення, інших витрат, пов'язаних з адміністративно-

управлінською і збутовою діяльністю, митні та інші збори, встановлені чинним законодавством.

Вивізне мито включається до складу витрат на дату заповнення експортної МД.

Доходи, що отримані резидентом в іноземній валюті при здійсненні експортних операцій розраховуються таким чином:

- в частині вартості товарів, що відвантажені, але не сплачені раніше – по курсу НБУ на дату визнання таких доходів (дата оформлення МД);

- в частині отриманого авансу – по курсу НБУ на дату отримання такої попередньої оплати.

При перерахунку дебіторської заборгованості покупців (рах. 362), яка виникла при відвантаженні товару експортером, і перерахунку грошових коштів підприємства (302, 312) на дату складання балансу за монетарними статтями виникають **курсіві різниці**.

В результаті зростання курсу іноземної валюти виникає позитивна операційна різниця, що враховується у складі **інших операційних доходів (К 714)**. При зниженні курсу іноземної валюти збільшуються **інші витрати операційної діяльності підприємства (Д 945)**.

Правила відображення експортних операцій в податковому обліку

Перша подія – отримання оплати	Перша подія – відвантаження товарів
1. Оподатковуваний дохід визначається на дату відвантаження: <ul style="list-style-type: none">• в частині отриманого авансу по курсу НБУ на дату його отримання;• в частині відвантаженого, але ще не сплаченого товару – по курсу НБУ на дату відвантаження	1. Дохід визначається по курсу НБУ на дату нарахування доходу, тобто на дату відвантаження товару.

2. Курсові різниці в податковому обліку визначаються згідно П(С)БО 21. Прибуток (позитивна курсова різниця) враховується у складі **доходів**, а збиток (від'ємна курсова різниця) у складі **витрат**.

Типова кореспонденція обліку експортних операцій

№ з/п	Зміст операції	Д-т	К-т
1	Отриманий аванс від іноземного покупця	312	681
2	Відвантажено товари іноземному покупцю		
	а) на суму передоплати	681	702
	б) на залишок контрактної суми	362	702
3	Нараховано суму витрат на збут (транспортування, мито, страхування та ін.)	93	685
4	Відображено ПДВ по нарахованих витратах	641	685
5	Оплачено рахунки стороннім організаціям (транспортування, мито, страхування та ін.)	685	311
9	Нараховано адміністративні витрати	92	131, 20, 661, 65, 685
7	Нараховано відсотки за розрахунково-касове обслуговування та інші витрати, що відносяться до складу інших витрат операційної діяльності	94	685
8	Визначено собівартість реалізованого товару	902	28
9	Збільшено фінансовий результат на суму отриманого доходу	702	791

10	Зменшено фінансовий результат на суму понесених витрат	791	93, 92, 94, 902
11	Отримано кошти від іноземного покупця за відвантажені товари	314	362
12	Відображено нульову ставку по ПДВ при здійсненні експорту товарів	702	641
13	Відображено курсову різницю: а) позитивна б) негативна	362 945	714 362
14	Віднесена на фінансовий результат курсова різниця: а) позитивна б) негативна	714 791	791 945

Зробимо висновок, щодо різних впливів коливань валютних курсів на фінансові результати у експортера та імпортера.

Впливи коливань валютних курсів на фінансові результати експортера та імпортера за даними бухгалтерського обліку

Умова розрахунків	Курс національної валюти до іноземної валюти	Фінансовий результат за даними бухгалтерського обліку	
		експортера	імпортера
Передоплата	Зростає	Зміни валютних курсів не впливають на фінансовий результат, курсові різниці не виникають	
	Знижується		

Відстро чка платежу	Зростає	Збільшується на суму визнаної позитивної курсової різниці (Д 362 К 714 «Доход від операційної курсової різниці»)	Знижується на суму визнаної негативної курсової різниці (Д 945 «Втрати від операційної курсової різниці» К 632)
	Знижується	Знижується на суму визнаної негативної курсової різниці (Д 945 «Втрати від операційної курсової різниці» К 362)	Збільшується на суму визнаної позитивної курсової різниці (Д 632 К 714 «Доход від операційної курсової різниці»)

Облік ПДВ

Експорт товарів

Згідно п 185.1 ПКУ операції по вивезенню товарів за межі митної території України є **об'єктом оподаткування ПДВ**.

При вивезенні товарів в режимі «експорт» **базою оподаткування ПДВ є їх митна вартість**, що зазначена в МД.

Митна вартість товарів – це їх ціна, що вказана в рахунку-фактурі (інвойсі) або рахунку-проформі (якщо товар не є об'єктом купівлі-продажу) з урахуванням встановлених податковим законодавством загальнодержавних податків і зборів, за винятком ПДВ.

Згідно ст. 195.1 ПКУ, операції із продажу товарів (робіт, послуг), вивезених (експортованих) платником податків за межі

митної території України, обкладаються **по нульовій ставці**.

Якщо експортуються товари, які на території України звільнені від нарахування ПДВ, то **використання «нульової» ставки не дозволяється**.

Не є об'єктом оподаткування ПДВ вивезення за межі митної території України, незалежно від обраного митного режиму товарів, митна вартість яких **не перевищує еквівалент 100 євро**.

Датою виникнення податкових зобов'язань при експорті товарів є дата оформлення МД.

Товари тільки тоді вважаються експортованими за межі митної території України, коли їх експорт **підтверджено оформленою МД**.

Експорт робіт, послуг

Об'єктом оподаткування ПДВ є операції з постачання **послуг**, місце постачання яких розташоване на митній території України.

Податкові зобов'язання виникають на дату оформлення документа, що підтверджує виконання робіт, послуг (акт виконаних робіт).

Ставки ПДВ при експорті послуг:

- Послуги, місце постачання яких розташоване на митній території України, оподатковуються ПДВ за ставкою **20 %**.

- Послуги, місце постачання яких розташоване поза митної території України, **не є об'єктом оподаткування ПДВ**.

- Постачання послуг з міжнародних перевезень пасажирів і багажу та вантажів залізничним, автомобільним, морським, річковим та авіаційним транспортом, оподатковуються за **нульовою ставкою**.

Податкову накладну в електронній формі складає **продавець** – платник ПДВ **у день виникнення своїх податкових зобов'язань** та обов'язково реєструє її в **Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН)**. Наявність факту реєстрації, а також відповідних документів, є підставою для застосування «нульової» ставки ПДВ.

ПРИКЛАД 1

Облік експортних операцій з відстрочкою платежу

Згідно з контрактом на експорт відвантажені товари, собівартістю 21400,0 грн за контрактною вартістю 7000 доларів США. Курс НБУ на дату оформлення митної декларації становив 25,30 грн за 1 дол. США. При оформленні МД нараховано і сплачено мито — 10 %, митний збір — 0,3 %, ПДВ. Оплата товарів нерезидентом була здійснена у наступному звітному періоді.

Курс НБУ на кінець звітного періоду 25,25 грн за 1 дол. США, на дату погашення заборгованості 25,35 грн за 1 дол. США.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Примітка. Якщо першою подією є відвантаження товарів (робіт, послуг) за контрактом з експорту, то доход визначається за курсом НБУ на день оформлення митної декларації (або підписання документів про виконання робіт (послуг). Дебіторська заборгованість, що виникла в розрахунках з іноземним визначається за курсом НБУ на день оформлення МД. Оскільки дебіторська заборгованість іноземного покупця згідно з П(С)БО 21 є монетарною статтею, то при її погашенні необхідно здійснити її переоцінку. Результат переоцінки, відповідно, відображається у складі доходів або витрат операційної діяльності.

Рішення:

Відображення в обліку експортних операцій за відстрочкою платежу

№ з/п	Зміст операції	Кореспон-ія рахунків		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Нараховано мито при експорті продукції 7000x25,30x10%	93	642	17710,0

2	Нараховано митний збір при експорті продукції 7000x25,30x0,3%	93	642	531,30
3	Сплатено мито і митний збір	642	311	18241,3
4	Нараховано ПДВ при експорті продукції	701	641	0
5	Відвантажено товари іноземному покупцеві 7000x25,30	362	702	177 100,0
6	Списано собівартість реалізованих на експорт товарів	902	281	21400,0
7	Проведено переоцінку заборгованості на кінець звітного періоду 7000x(25,25-25,30)	945	362	350,0
8	Списано на фінансовий результат дохід від реалізації продукції	702	791	37 100
9	Списано на фінансовий результат витрати за операціями експорту продукції	791	902 93 945	21400 3821,30 350,0
10	Отримано від іноземного покупця оплату за відвантажені товари 7000x25,35	314	362	177 450,0
11	Відображено курсову різницю, що виникла на дату погашення дебіторської заборгованості 7000x(25,35-25,25)	362	714	700,0
12	Списано на фінансові результати результат переоцінки заборгованості	714	791	700,0

ПРИКЛАД 2

Облік експортних операцій за авансовою оплатою

ПАТ «Орбіта» уклало угоду з іноземною фірмою на експорт товарної продукції.

Вартість контракту склала — 8000 доларів США.

10.04 надійшов аванс від іноземної фірми. Курс НБУ — 25,33 грн/\$.

15.04 товарна продукція була відвантажена нерезиденту. Курс НБУ - 25,36 грн/\$.

Собівартість відвантажених товарів склала 40000,0 грн.

Під час митного оформлення товарної продукції було сплачено:

- митний збір — 0,5% від митної вартості товару;
- мито — 9 % від митної вартості товару.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

Рішення:

Відображення в обліку експортних операцій за авансовою оплатою

Дата	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Д-т	К-т	
10.04	Відображено зарахування авансу від іноземної фірми. 8000x25,33 <i>Виписка банку</i>	314	681	8000\$ 202640,0
15.04	Відображено відвантаження товарної продукції нерезиденту 8000x25,33 МД	362	702	8000\$ 202640,0
15.04	Нарахована сума ПДВ на експортовану продукцію (податкові зобов'язання). <i>Податкова накладна, МД</i>	702	641	0
15.04	Під час митного оформлення було нараховано та сплачено: -митний збір: (8000\$x25,36)x 0,5% = -мито: (8000\$x25,36)x9% = <i>Виписка банку, платіжне доручення</i>	93 93 642	642 642 311	1014,4 18259,2 19273,6

15.04	Списано облікову вартість відвантаженої товарної продукції. <i>Довідка бухгалтерії</i>	902	281	40000,0
15.04	Відображено у складі фінансових результатів: - дохід від реалізації товарної продукції; - собівартість реалізованої товарної продукції. - витрати на митниці <i>Довідка бухгалтерії</i>	702 791 791	791 902 93	202640,0 40000,0 19273,6
15.04	Відображено взаємозалік між резидентом та нерезидентом. <i>Довідка бухгалтерії</i>	681	362	8000\$ 202640,0

4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Види зовнішньоекономічних контрактів.
2. Курсові різниці: поняття, порядок визначення та відображення в обліку.

3. **Задача (1).** Згідно з контрактом (договором) від іноземного постачальника отримані товари на загальну суму 5000 доларів США (курс НБУ при оформленні митної декларації 28,30 грн за 1 дол. США). Для розрахунків з іноземним постачальником підприємство перерахувало банку для купівлі валюти 142 000 грн з урахуванням комісійних банку 100 грн. Валюта придбана за курсом 28,35 грн за 1 дол. США, курс НБУ на дату придбання 28,32 грн за 1 дол. США.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Варіант 2

1. Форми міжнародних розрахунків та їх облік.
2. Облік операцій з купівлі-продажу іноземної валюти.

Задача (7). За умовами договору купівлі-продажу 20-го травня ц.р. нерезиденту був сплачений аванс в сумі 2000 дол. США.

ТОВ «Світ» уклало договір з декларантом на проведення декларування товарів, що імпортуються. Товари ввезені 10-го червня ц.р., при чому сплачено: мито - 2 %, митний збір - 0,2 % від вартості товару, винагорода декларанта (з ПДВ) – 3600,0 грн. Мито та митний збір сплачуються через декларанта.

Курси НБУ на дати здійснення операцій

Дата	Курс, грн/дол. США
20.05	25,10
10.06	25,60

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Варіант 3

1. Кредитні операції та їх відображення в обліку.
2. Порядок нарахування та сплати ПДВ при здійсненні експортних операцій.
3. **Задача (5).** Згідно з договором (контрактом) від нерезидента отримано товари вартістю 5 000 доларів США. При оформленні митної декларації курс НБУ 22,2 грн за 1 дол. США. Нараховано: мито — 3 %, митний збір — 0,3 %, податок на додану вартість на імпорт — 20 %. У тому ж звітному періоді погашена заборгованість перед постачальником (курс НБУ на дату погашення заборгованості 22,3 грн за 1 дол. США).

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Варіант 4

1. Рахунки в банках в іноземній валюті: види, порядок відкриття.
2. Порядок нарахування та сплати ПДВ при здійсненні імпортних операцій.
3. **Задача (6).** Для придбання іноземної валюти в сумі 6000 євро з метою погашення заборгованості перед іноземним постачальником українське підприємство «Схід» подало заяву в уповноважений банк, перерахувавши на відповідний рахунок 152000,0 грн. Операція здійснена банком за курсом МВРУ, що становив 25,12 грн/євро; комісійна винагорода банку склала 1,5%. Курс НБУ становив: на дату зарахування придбаної іноземної валюти на поточний рахунок підприємства – 25,8 грн/євро, на дату перерахування на користь нерезидента – 25,9 грн/євро.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Варіант 5

1. Особливості умов зовнішньоекономічного

договору (контракту).

2. Особливості обліку експорту товарів, виконаних робіт, послуг.

3. **Задача (7).** Згідно з договором (контрактом) від іноземного постачальника отримано товари вартістю 10000 доларів США. При оформленні митної декларації курс НБУ 23,4 грн за 1 дол. США. Нараховано і оплачено: мито — 5 %, митний збір — 0,3 %, податок на додану вартість на імпорт — 20 %. Заборгованість перед постачальником погашено у наступному звітному періоді (курс НБУ на кінець поточного звітного періоду 23,3 грн за 1 дол. США, при погашенні заборгованості — 23,35 грн за 1 дол. США).

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Варіант 6

1. Форми міжнародних розрахунків та їх облік.
2. Особливості обліку експорту товарів, виконаних робіт, послуг.

3. **Задача (11).** Згідно з договором (контрактом) іноземному постачальнику перераховано аванс за сировину на суму 5000 доларів США (курс НБУ 23,4 грн за 1 дол. США) в поточному звітному періоді. В наступному звітному періоді від постачальника надійшла сировина. При оформленні митної декларації курс НБУ 23,3 грн за 1 дол. США. Нараховано і оплачено: мито — 5 %, митний збір — 0,2 %, податок на додану вартість на імпорт — 20 %.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Варіант 7

1. Види зовнішньоекономічних операцій.
2. Особливості обліку імпорту товарів, робіт, послуг.

3. **Задача (12).** Згідно з контрактом на експорт

відвантажені товари, собівартістю 130000 грн за контрактною вартістю 10000 доларів США. Курс НБУ на дату оформлення митної декларації становив 22,30 грн за 1 дол. США. При оформленні МД нараховано і сплачено мито — 5 %, митний збір — 0,3%. Курс НБУ на кінець звітного періоду 22,25 грн за 1 дол. США, на дату погашення заборгованості 22,35 грн за 1 дол. США.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Варіант 8

1. Балансова вартість іноземної валюти. Курсові різниці: поняття, порядок визначення та відображення в обліку.

2. Облік операцій з купівлі-продажу іноземної валюти.

3. **Задача (14).** Згідно з контрактом за експорт продукції отримано аванс у сумі 6000 доларів США (курс НБУ на дату зарахування 22,35 грн за 1 дол. США). При відвантаженні покупцеві готової продукції курс НБУ 22,3 грн за 1 дол. США, сплачено мито 5 %, митний збір 0,3 % та нараховано ПДВ за ставкою 0 %. Собівартість готової продукції 70500 грн.

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

Варіант 9

1. Митне оформлення зовнішньоекономічних операцій.

2. Особливості обліку імпорту товарів, робіт, послуг.

3. **Задача.** Залишки на 31.03. п. р. по балансу ПАТ «Зорі»:

- долар США - 2800;
- кредиторська заборгованість за імпорту продукцію — 25000 євро;

- дебіторська заборгованість по експорту 3500 доларів США.

03.04. п. р. надійшли кошти в іноземній валюті від нерезидента в рахунок часткового погашення дебіторської заборгованості у сумі — 1200 доларів США.

Курс НБУ		
Дата	Долар США	Євро
31.03	25,20	26,6
03.04	25,22	26,4
30.04	25,21	26,5

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- здійснити розрахунки.

Варіант 10

1. Порядок формування вартості зовнішньоекономічного контракту.

2. Балансова вартість іноземної валюти. Курсові різниці: поняття, порядок визначення та відображення в обліку.

3. **Задача.** ПАТ «Зорі» для придбання іноземної валюти на МВРУ у сумі 15000\$ по ринковому курсу 25,24 грн./\$ перерахувало 384000,0 грн. Курс НБУ на дату зарахування іноземної валюти — 25,20 грн./\$. За придбання іноземної валюти підприємством була сплачена комісійна винагорода банку — 0,1%.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- здійснити розрахунки.

Варіант 11

1. Торгово-посередницькі операції в зовнішньоекономічній діяльності.

2. Рахунки в банках в іноземній валюті: види, порядок відкриття. Валютні рахунки резидентів в іноземних банках.

3. **Задача.** ТОВ «Полісся» 20-го лютого ц.р.

подало до КБ «ПриватБанк» заяву на купівлю 1000 дол. США за курсом на МВРУ 25,6 грн/дол. США. Підприємство перерахувало банку для купівлі валюти 25600,0 грн. При цьому комісійна винагорода банку за проведення операції складає 2%. Курс НБУ на дату придбання валюти - 25,4 грн/дол. США.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити розрахунки.

Варіант 12

1. Облік операцій з купівлі іноземної валюти.
2. Порядок нарахування та сплати ПДВ, акцизного податку при експорті товарів.

3. Задача (1). ТОВ «Світ» уклало договір з Угорською фірмою «Континент» на імпорт товарів вартістю 3900 дол. США.

Імпортні товари було одержано 7-го квітня ц.р. На митниці було сплачено мито - 5 %, митні збори - 0,2 % та ПДВ. Крім того, за умовами імпортного контракту оплата послуг по транспортуванню та страхуванню вантажу здійснюється українським покупцем (ТОВ «Світ»). Відповідно до цього перевізнику було сплачено 100 дол. США за доставку товару до місця призначення, а також оплачені послуги національної страхової організації в сумі 500 грн.

Оплата за одержані товари була проведена 20-го квітня.

Курси валют на дату здійснення операції

Дата	Курс НБУ, грн/дол. США
07.04	25,80
20.04	25,60

Необхідно:

- Скласти журнал господарських операцій;
- Здійснити розрахунки.

5. ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Основні принципи зовнішньоекономічної діяльності.
2. Основні види зовнішньоекономічних операцій.
3. Торгово-посередницькі операції в зовнішньоекономічній діяльності.
4. Методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
5. Підготовка до укладання зовнішньоекономічного контракту.
6. Структура зовнішньоекономічного договору (контракту). Правила ІНКОТЕРМС.
7. Види зовнішньоекономічних контрактів.
8. Особливості умов зовнішньоекономічного договору (контракту): транспортні умови зовнішньоекономічних угод.
9. Особливості умов зовнішньоекономічного договору (контракту): ціна і загальна сума контракту, знижки на ціни.
10. Поняття валютних цінностей та операцій з ними.
11. Рахунки в банках в іноземній валюті: види, порядок відкриття. Валютні рахунки резидентів в іноземних банках.
12. Рахунки в банках в іноземній валюті: види, порядок відкриття. Рахунки в банках України для юридичних осіб-нерезидентів.
13. Балансова вартість іноземної валюти, порядок її визначення.
14. Курсові різниці: поняття, порядок визначення та відображення в обліку.
15. Облік операцій з купівлі іноземної валюти.
16. Облік операцій з продажу іноземної валюти.
17. Форми міжнародних розрахунків та їх облік.
18. Кредитні операції та відображення їх в обліку. Порядок отримання кредитів від резидентів.
19. Кредитні операції та відображення їх в обліку.

Порядок отримання кредитів від нерезидентів.

20. Види кредитів та відображення їх в обліку.

21. Митне оформлення зовнішньоекономічних операцій. Характеристика митних режимів.

22. Митне оформлення зовнішньоекономічних операцій. Класифікація мита.

23. Загальні засади здійснення імпорتنих операцій. Бухгалтерський облік імпорتنих операцій.

24. Облік податку на прибуток підприємств при здійсненні імпорتنих операцій. Визначення первісної вартості товарів при здійсненні часткових поставок та оплати при їх імпорті.

25. Порядок нарахування та сплати ПДВ при імпорті товарів.

26. Порядок нарахування та сплати ПДВ при імпорті робіт, послуг.

27. Загальні засади здійснення експортних операцій. Бухгалтерський облік.

28. Облік податку на прибуток підприємств при здійсненні експортних операцій.

29. Порядок нарахування та сплати ПДВ, акцизного податку при експорті товарів.

30. Порядок нарахування та сплати ПДВ при експорті робіт, послуг.

31. Об'єкти, суб'єкти, види лізингу при здійсненні ЗЕД. Порядок проведення розрахунків по лізинговим операціям.

32. Порядок проведення розрахунків по лізинговим операціям. Оформлення лізингових операцій.

33. Бухгалтерський облік фінансового лізингу у резидента-лізингоодержувача (орендаря).

34. Податковий облік фінансового лізингу у резидента-лізингоодержувача (орендаря).

35. Бухгалтерський облік фінансового лізингу у резидента-лізингодавця (орендодавця).

36. Податковий облік фінансового лізингу у резидента-лізингодавця (орендодавця).

37. Бухгалтерський облік оперативного лізингу.

Відмінність податкового обліку операцій з оперативного лізингу від фінансового лізингу.

38. Поняття давальницької сировини та сутність операцій з нею. Переробка давальницької сировини на митній території України.

39. Бухгалтерський облік операцій з переробки давальницької сировини на митній території України.

40. Податковий облік переробки давальницької сировини на митній території України.

41. Податковий облік переробки давальницької сировини українського замовника за межами митної території України.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Митний кодекс України: Закон України №4495–VI від 13.03.2012 р. [Електронний ресурс] // Голос України. – 2012, 21 квітня – №73. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

2. Податковий кодекс України: Закон України №2755–VI від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс] // ВВР. – 2011. – №№13–17. – ст.112 – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>

3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996–XIV // ВВР України. – 1999. – № 40.

4. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України в редакції від 25.04.2008 р. № 959–XII [Електронний ресурс] // ВВР. – 1991. – №29. – ст.377. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=959-12>

5. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України від 05.10.2000 р. № 2035–III [Електронний ресурс] // ВВР. – 1999 – №5–6. – ст.44. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=351-14>

6. Вплив зміни валютних курсів: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21, затверджене наказом

Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0515-00>

7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/instr291/>

8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/plan_sch/

9. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління НБУ від 15.12.2004 р. № 637 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0040-05>

10. Алексеева А.И. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности: Учеб.пос. / [А.И.Алексеева, Ю.В.Васильев, А.В.Малеєва, Л.И.Ушвицкий]. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 672 с.

11. Бариленко В.И. Анализ хозяйственной деятельности: Уч.пос. / [В.И.Бариленко и др.]; под. ред. В.И.Бариленко. – М.: Издательство «Омега-Л», 2009. – 414 с.

12. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / М.Т.Білуха. – К., 2000. – 642с.

13. Бутинець Ф.Ф. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / [Ф.Ф.Бутинець, І.В.Жиглей, В.М.Пархоменко]; за ред. проф. Ф.Ф.Бутинця; 2-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2001. – 544с.

14. Вічевич А.М. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності / А.М.Вічевич. – Львів: Афіша, 2004. – 140с.

15. Волкова І.А. Облік зовнішньоекономічної

діяльності. Навчальний посібник / Волкова І.А., Реслер М.В., Калініна О.Ю. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 304 с.

16. Гордієнко Н.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник (для студентів економічних спеціальностей) / Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 235 с.

17. Донцова Л.В. Анализ финансовой отчетности: Учеб.пособие / Л.В.Донцова, Н.А.Никифорова. – М.: Издательство «Дело и сервис», 2004. – 336 с.

18. Дупай М.М. Облік та аналіз діяльності підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин: Навч.посібник / [М.М.Дупай, П.Н.Денчук, С.В.Питель, П.Я.Хомин]. – Тернопіль: Астон, 2003. – 200 с.

19. Єфіменко В.І. Облік у зарубіжних країнах.: Навч. метод. посіб. для вивч. дисц. / В.І.Єфіменко, Л.І.Лук'яненко. – К.:КНЕУ, 2005. – 211с.

20. Зовнішньоекономічна діяльність / За ред. д-ра екон. наук, проф. І.І.Дахна. – К.:Центр навчальної літератури, 2006. – 360 с.

21. Инкотермс 2010. Правила ИСС по использованию терминов для внутренней и международной торговли / [Пер. з англійської ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів «ЗЕД»]. – К.: Асоціація ЗЕД. – 268 с.

22. Кавторєва Я. Все про облік та організацію ЗЕД / [Я.Кавторєва, О.Піроженко, М.Бойцова]. – Харків: Фактор, 2006. – 328.

23. Кадуріна Л.О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: Теорія, практика, рекомендації / Л.О.Кадуріна, М.С.Стрельнікова. – Запоріжжя: Центр учбової літератури, 2007. – 606 с.

24. Ковалев В.В. Финансовая отчетность. Анализ финансовой отчетности (основы балансоведения): Учеб. пособие / В.В. Ковалев, Вит. В. Ковалев. – М.: ТК Велби, Изд-во «Прспект», 2006. – 432 с.

25. Козак Ю.Г. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навч.посібник / [Козак Ю.Г., Логвінова Н.С., Сіваченко І.Ю., Якубовський С.О.]; за ред. Ю.Г.Козака,

Н.С. Логвінова, І.Ю.Сіваченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 792 с.

26. Малькова Т.Н. Теория и практика международного бухгалтерского учета: Уч. пособие / Т.Н. Малькова. – С–Пб.: Издат. дом «Бизнес–пресса», 2001. – 336 с.

27. Нидлз Б. Принципы бухгалтерского учета / Б.Нидлз, Х.Андерсон, Д.Колдуэлл; пер. с англ. под ред. Я.В.Соколова. – 2–е изд., стереотип. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 496 с.

28. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Опорний конспект лекцій з напряму підготовки «Облік і аудит». – Таврійський державний агротехнологічний університет, 2011. – 179 с.

29. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно–розрахункові та валютні операції / Л.В.Руденко. – К.: ЦУЛ, 2003. – 616 с.

30. Саченок Л.І. Удосконалення обліку зовнішньоекономічних операцій підприємств України / Л.І. Саченок, О.Л. Зелінська, А.П. Ходико // Вісник СевНТУ: зб. наук. пр. – Вип. 116/2011. – Серія: Економіка і фінанси. – Севастополь, 2011. – С.185–193.

31. Циган Р.М. Особливості обліку експортних операцій вітчизняних підприємств / Р.М.Циган // Збірник наукових праць Національного університету податкової служби України. – 2009. – №1. – С.282–288.

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки контрольної роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

ІНІ бізнесу і менеджменту (заочне відділення)

Кафедра обліку та аудиту

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності»

Варіант _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
спеціальності _____

_____ (прізвище та ініціали)

Викладач: д.е.н., доцент, Рижикова Н.І.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Харків – 20____

Навчальне видання

**Наталія Іванівна Рижикова
Юрій Олександрович Зайцев**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОБЛІК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
071 – «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»**

Підписано до друку 17.03.2019 р. Формат 60x84/16.
Папір 80 г/м². Гарнітура Times New Roman.
Друк офсетний. Обсяг: 3,4 ум.-друк. арк.; 13 обл.-вид.арк.
Наклад 100 прим.

Видавництво ТОВ «Стильна типографія»
Україна, 61002, Харків, вул. Чернишевська, 28а.
Тел.:(057)754-49-42
e-mail: zebraprint-zakaz@mail.ru
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
Серія ДК №5493 від 22.08.2017 р.